

Ain Anger: laulja ei saa mitte kunagi valmis

"Pead teadma, kus su juured on, kust oled välja kasvanud," ütleb kuulsaim saarlane maailma ooperilavadel, Hendrik Krummi nimelise kultuuripreemia laureaat Ain Anger.

Mida Hendrik Krumm sinu jaoks tähendab või mis meenub, mis tundeid tekitab, kui kuuled tema laulu või mõtled tema peale?

Ma ei ole teda mitte kunagi laval kuulnud ega temaga kokku puutunud, millest on väga-väga kahju. Seega ainus kokkupuude ongi läbi salvestuste.

Aga muidugi kui räägitakse Estonia teatri kaardiväest – kuidas siis lauldi, kus meil olid ikka vägevad lauljad, siis loomulikult oli tenorina just tema esirinnas.

Kui võrrelda omavahel häid ooperilauljaid, siis mille järgi peaks seda üldse tegema?

Ooperilaulja kohta öeldakse, et oled täpselt nii hea, kui on sinu kõige viletsam etendus. Kui sul on hea etendus ja see tasand on võimalikult kõrge, siis seda parem, ja see näitab taset.

Arvan küll, et üks asi on stabiilsus. Teine asi, mis annab lavalise mõju, on nõrkades kohtades tõsta ülespoole oma vead ja parandada neid seal, kus on võimalik midagi ära teha. See on pidev töö, sest laulja ei saa mitte kunagi valmis. Et ühel hetkel olen väga hea laulja ja ei pea mitte midagi enam tegema. Seda ei ole.

Sa oled praegu vabakutseline, kas see on paratamatus või teadlik valik ja kas see teeb elu lihtsamaks või keerulisemaks?

Ma olin ju väga hea staatusega, Viini Staatsoperis palgal. Täpselt oli teada, mida homme teed, mida teed aasta pärast, mida kahe aasta pärast, ja see annab stabiilsuse.

Mul vedas, et toonane ooperi direktor Johann Hollaender nägi täpselt minu arengut ja kui ühe rolli ära tegin, andis järgmise rolli, mis oligi järgmine samm.

saartehaal.posti...

Estonia teater
Teater

Läksin samm-sammult edasi, olin kuus aastat sellises staatuses ja tegin oma repertuaari koos kõige paremate dirigentidega, kontsertmeistritega, Viini filharmoonikutega.

Siis asendus aga direktor ja kõhutunne ütles kohe, et midagi muutub.

Aga vabakutselisena on sul võimalus, et teed ise valikuid, mida laulad, kui palju laulad ja kas võtad lepingu vastu või mitte.

Kuskilt lugesin, et tegelikult sa intervjuusid väga meelsasti anda ei taha, et sinus elab ikkagi see tagasihoidlik Saaremaa poiss sealt Kihelkonnalt.

Ma arvan küll, et lava on see koht, kus olen publiku oma, ja loomulikult on mul igal juhul vaja privaatelu. Kui laval esinemine on lõppenud või ooperiuks selja taga kinni pandud, siis on hea rahulikult minna poodi, ilma et keegi võtaks nõõbist kinni.

Või tuleb külapoes natukene alkoholi tarvitanud mees ja teatab: "Kuule, ma ju laulan ka, ma tean sind küll." Selliseid situatsioone on küll olnud ja sugugi mitte ainult Eestis, vaid ka mujal.

"Mul on nii karjäär kui ka perekond ja lapsed. Ma ei ole pidanud millestki loobuma."

Eelmise suve minu jaoks ühed ilusamad hetked olid Kihelkonnal ja Vilsandil. Konrad Mägi kunagiste maalimispaikade juures avati infotahvlid ja sina laulsid. Ja pärast siis kellegagi arutasime, et huvitav, kas sama kaliibriga ooperilauljad oma kodukandis, kui neil palutakse esineda, seda ka niimoodi sellise iseenesestmõistetava loomulikkusega teevad.

Teevad ikka. Eriti veel need inimesed, kes esinevad muidu maailmalavadel. Sa pead teadma, kus su juured on, kust oled välja kasvanud.

Need emotsioonid ja sisu tulevad ju kaasa lapsepõlvest, sealt, kus oled üles kasvanud. Kui see ära unustada, siis ei oskaks ka laval palju midagi pakkuda.

Konrad Mägi stendide lugu algas tegelikult sellest, et Enn Kunilaga oleme head sõbrad ja ühel näitusel Torinos vaatasin, et

on üks maal "Saaremaa maastik". Kutsusin, et Enn, tule vaata, see ei ole Saaremaa maastik, see on ju Vilsandi! Mis küll teha, et see nimi ära muuta?

Sealt kooruski mõte, et paneme siis selle koha peale stendi, kus maal tehtud on. Enn võttis mõttest kohe kinni. Ja edasi leidsime veel Saaremaa maastikke vale nimega, näiteks "Purjekas Vilsandi lahes" või midagi sellist. Ütlesin, et see ei ole üldse Vilsandi, see on Abaja laht ja ma tean seda täpselt, sest olen seal üles kasvanud ja ringi jooksnud.

Kui sulle pintsel kätte anda, sa ikka tead, mis sellega teha?

Ma tean, et sellega saab terrassi ja majaseina värvida. Aga mis puudutab maalimist-joonistamist, seda oskust mul ei ole.

Selles mõttes oled siiski lahtiste kätega, et Saaremaal saavad kõik tööd tehtud, mis vaja teha? Või pead mõtlema, et äkki veereb kivi varba peale?

No las ta veereb! Ma olen ju ikkagi maal üles kasvanud, ikka teen kõik ära. Kui on meistritööd vaja teha, mis puudutab näiteks head viimistlust, siis pöördun küll hea meelega meistri poole. Aga tööd ma ei karda. Igal võimalusel tulengi maale, linnakorteris muutun rahutuks.

Mulle on jäänud mulje, et teadlikult või alateadlikult oled sa kogu aeg teadnud, mida oma elus tahad teha ja kuhu välja jõuda. Ja selle poole oled ka kogu aeg liikunud.

Kuidagi see on juhtunud nii tõesti. Muusikavalik ei olnud mul ka lapsepõlves popmuusika. See läheb mul kõrvust mööda, ma ei pane isegi tähele seda.

Lihtsalt kuidagi on olnud selline teistmoodi arusaamine muusikast. Ooperit kuulasin esimest korda Estonia teatris otse vist alles siis, kui olin 18–19-aastane. Eks Kihelkonna natuke kaugele Tallinnast ju jääb...

Aga Georg Otsa lasti raadiost igal pool ja selline meister paneb kuulama ning teeb muusika lihtsaks ja arusaadavaks.

Sa oled meenutanud ka oma ema väga hea sõnaga, tema laulis sulle palju.

Ema laulis palju, talle meeldis see ja tal oli väga ilus hääl. Ega küsimus olegi koolitatud hääles, vaid tähtis on just sisu ja süda, mis seal sees on.

Kuidas siis üks lihtne Saaremaa poiss läks pealinna muusikat õppima? Kas see on olnud üks keerulisemaid hetki?

Ma arvan küll, et see oli suur samm. Mäletan, et kui suvel tulid meile mandrilt mingid inimesed, siis nad olid teistsugused. Nad olid siuksed imelikud, jutt oli imelik, maailmanägemus oli imelik ja käitused ka teistmoodi. Saarlane nii ei käitunud. Sellega tuli harjuda.

Aga hästi ruttu sain aru, et saarlasi hinnatakse mandril küll. Me saame mandril ilusti hakkama, meid väga usaldatakse, võin oma kogemustest öelda.

Kes need inimesed on, kes on sind sellel teel kõige rohkem aidanud?

Ega ma Kihelkonnal koolis suurt ei laulnud, omaette laulsin, aga mitte koolis, lugesin pigem rohkem luuletusi.

Kui ma olin juba Viktor Kingissepa nimelises esimeses keskkoolis, laulsin segakooris, kammerkooris, siis oli veel meeskvartett ja mõnusat muusikategemist jagus küllaga. Kindlasti [laulmisõpetaja] Mari Ausmees andis väga hea impulsi.

Kas sinu jaoks kunagi üldse on olnud mõttekoht või küsimuse koht, et kas karjäär või perekond?

Mul on nii karjäär kui ka perekond ja lapsed. Ma ei ole pidanud millestki loobuma. Selline küsimus tekib palju sagedamini naislauljatel: et mis saab, kui jään last ootama, mis häälega juhtub ja nii edasi.

Aga arvan, et kõike on võimalik ühendada nagu ka igal teisel erialal. Meestel muidugi on alati kergem, mis puudutab laste saamist ja kõike muud.

Mis on need asjad, mida Ain Anger armastab meeletult või arutult?

Saarlastena me ei ole nii ülevoolavad nagu itaallased, pigem sissepoole on pööratud kõik. Aga armastan head seltskonda, loodust, päikest, lund. Loodus on küll asi, mis on tähtis. Mingit hetke, mis on soe, hea või lõbus. Midagi sellist.

Aga ooperit?

Loomulikult armastan ooperit, selles ei ole küsimust. Aga seda ei pea ekstra välja tooma, sest see on mul kogu aeg olemas.

Intervjuu kõlas 15. jaanuaril Kadi raadio saates "Kohvilaud".